

Datum	12/01/2022	P.o. d.d.	04/11/2021
Steller	J. Janssen	Portefeuillehouder	R. Bouten/R.Tegels
Team	Inwoners	Openbaar	JA
Raadsvoorstel	nee	Vertrouwelijkheden	
Persbericht	nee	Extern zaaknummer	-

Onderwerp

BW Koersbepaling arbeidsmigranten

Aanleiding

In een themacollege in juli 2021 is de koersbepaling met betrekking tot arbeidsmigranten besproken. Om aan de koersbepaling uitvoering te kunnen geven en om te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, zijn de uitkomsten uitgewerkt in afspraken. Daarnaast is er er het afgelopen half jaar op het gebied van arbeidsmigranten programmatisch samengewerkt en voortgang geboekt, dat zoals afgesproken en gevraagd, gedeeld wordt met de gemeenteraad. Voorgesteld wordt de uitwerking van de koersbepaling en de voortgang te delen met de raad via bijgaande raadsinformatiebrief.

Voorstel

1. Randon huisvesting van arbeidsmigranten vast te houden aan het bestaand arbeidsmigrantenbeleid en paraplubestemmingsplan tot er voldoende voortgang is op de basisafspraken die betrekking hebben op de huisvesting (kwalitatief en kwantitatief).
2. Opdracht geven te onderzoeken onder welke voorwaarden de gemeente zelf regie kan nemen in een huisvestingsproject, om woningen vrij te spelen op de reguliere woningmarkt huisvesting realiseert dat voldoet aan alle ruimtelijke en sociale kwalitatieve eisen.
3. De raad middels de bijgevoegde raadsinformatiebrief op de hoogte brengen van de aanpak die het college voorstaat en de voortgang die op verschillende onderdelen van de programmatische aanpak arbeidsmigranten is gemaakt.

Besluit

Het besluit zoals genomen op 17/01/2022 door het college:
Conform mits.

Publieksvriendelijke versie van het besluit

College bepaalt koers in dossier arbeidsmigranten

De gemeente wil dat alle inwoners zich thuis voelen in Horst aan de Maas. Dat geldt ook voor arbeidsmigranten, die hier voor korte en voor lange tijd wonen. Net als zoals dat voor hun burens en anderen in hun omgeving geldt. De vraag naar huisvesting voor arbeidsmigranten is hoog, want er is meer en betere woonruimte nodig voor arbeidsmigranten. Meer nog dan waar in het beleidsplan Arbeidsmigranten in 2019 en het paraplubestemmingsplan vanuit is gegaan. Toch kiest het college ervoor om nu niet wederom het beleid te verruimen. Het college vindt het een gedeelde verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat arbeidsmigranten volwaardig kunnen wonen, werken en meedoen. Daarom gaat zij met werkgevers, arbeidsmigranten, uitzenders, huisvesters, regiogemeenten en de Provincie in gesprek over het nakomen van afspraken en de rol die deze partijen kunnen spelen om de druk te

vervolg adviesnota aan burgemeester en wethouders

verlichten. Daarnaast gaat het college de mogelijkheid onderzoeken om een huisvestingsproject op te starten. Onderdeel daarvan is te kijken of arbeidsmigranten die kort in Horst aan de Maas verblijven, die nu nog in woningen in de wijken wonen, goede woonruimte in dit huisvestingsproject kunnen krijgen. Waarbij deze woningen in de wijken beschikbaar moeten worden gemaakt voor de reguliere woningmarkt. Zo wordt de druk op de wijken verlicht en het zogenaamde scheefwonen tegengegaan. Het college informeert de gemeenteraad over de ingezette koers én over de stand van zaken rondom de verschillende projecten, die rondom dit onderwerp in samenwerking al zijn opgepakt, met een raadsinformatiebrief.

Beoogd resultaat

Wij willen een gemeente zijn waarin iedereen zich gehoord voelt. Waarin arbeidsmigranten onder goede omstandigheden wonen en werken. Waarin zij als nieuwe burens écht mee gaan doen. Waarin omwonenden van huisvestingslocaties betrokken worden bij afspraken en waar we afspraken nakomen. Én waar we oog hebben voor maatschappelijke consequenties en samen met oplossingen komen.

Om dit voor elkaar te krijgen werken we al jarenlang aan het onderwerp en zijn we gestart met een programmatische aanpak om alle actoren die betrokken zijn bij het onderwerp (nog) meer hun verantwoordelijkheid te laten nemen. Niet alleen op het gebied van huisvesting maar ook rondom sociale integratie, economie en arbeidsmarkt. We willen de raad op de hoogte brengen van vorderingen die op verschillende onderdelen van de programmatische aanpak arbeidsmigranten in Horst heeft plaatsgevonden.

Argumenten koersbepaling naar aanleiding van themacollege van juli 2021.

1.1 De focus is gericht om de basis op orde te krijgen.

In 2021 zijn een aantal belangrijke stappen gezet om de basis op orde te krijgen. Zo heeft de gemeenteraad het paraplubestemmingsplan arbeidsmigranten vastgesteld. Een stap die nodig was om een groot gedeelte van het Beleid arbeidsmigranten van 2019 in (bestemmingsplan)regels vast te leggen. Hiermee hebben we de (juridisch planologische) basis gelegd om de basis op orde te krijgen (ook voor initiatiefnemers). Dat wil niet zeggen dat daarmee de huisvesting op orde is. Het beeld dat het aanjaagteam van Roemer schetst gaat voor een groot gedeelte ook in Horst aan de Maas op. Zowel kwantitatief in maar zeker ook kwalitatief is bij controle gebleken dat op de meeste plaatsen niet aan alle (deels nieuwe) kwaliteitseisen wordt voldaan of de vergunningen op orde zijn. Het vergt nog de nodige inspanning om samen met de werkgevers en huisvesters binnen de huidige kaders de huisvesting op orde te krijgen. Niet alleen vanuit stimulerende maatregelen maar ook met aandacht vanuit handhaving en vergunningverlening. Ook op het gebied van inschrijving en registratie is er nog een slag te slaan. Zoals ook Roemer concludeert is het naast huisvesting ook belangrijk om rondom sociale integratie, stappen te zetten. We zijn dan ook gestart met verschillende projecten opgestart rondom taal en registratie. Het vraagt voldoende inzet en focus om deze basis op een goede manier vorm te geven.

1.2 De blijvende vraag naar nieuwe locaties – geeft extra urgentie om de basis op orde te krijgen

De vraag naar huisvestingsmogelijkheden in onze gemeente en de regio is onverminderd hoog, ondanks dat we in Horst aan de Maas onze verantwoordelijkheid genomen om mogelijkheden te creëren waar de markt goede huisvesting kan organiseren. Wij zien dat niet elke gemeente in de regio dezelfde mogelijkheden biedt. Uit onderzoek blijkt dat de vraag naar arbeidsmigranten ook in onze regio de komende jaren zal blijven groeien. Daarmee zal de druk om buiten de (beleidsmatige) mogelijkheden die de gemeente heeft gecreëerd, meer huisvesting te realiseren, alleen maar zal toenemen.

1.3 Voor de ontwikkeling van grootschalige locaties is draagvlak nodig

vervolg adviesnota aan burgemeester en wethouders

In ons beleid hebben we opgenomen dat er ruimte is voor de markt om met twee grootschalige locaties (van maximaal 400 arbeidsmigranten) aan de slag gaan. Hierin worden vorderingen gemaakt, al zien we dat het in de praktijk erg lastig is een locatie te vinden waarbij aan alle voorwaarden kan worden voldaan. Draagvlak is daarbij het sleutelbegrip. Een manier om het draagvlak te vergroten is om naast een open en transparante omgevingsdialoog, ook ervoor te zorgen dat er aandacht is voor de sociale integratie, ook onderdeel van het bestaand beleid.

Daarom kiezen we er voor om het beleid nu niet te verruimen en met de hoogste prioriteit aan de slag gaan om alle bestaande huisvesting te laten voldoen aan alle kwalitatieve eisen en verregaande sociaal maatschappelijke afspraken te maken met werkgevers, uitzenders en huisvesters.

1.4 Om de basis op orde te krijgen moet regionaal worden samengewerkt

De vraag naar huisvesting van arbeidsmigranten is een regionale vraag. Het waterbed effect dat kan optreden als de ene gemeente veel minder mogelijk maakt dan de ander moet worden voorkomen. Ook heeft het toevoegen van bepaalde bedrijven (met name in de grootschalige logistiek) gevolgen voor de behoefte aan arbeidsmigranten in de regio en daarmee ook de vraag naar huisvesting. Horst aan de Maas zal nadrukkelijker het gesprek aangaan in de regio om dit onderwerp samen op te pakken. De eerste stappen zijn daarin al gezet.

Het college heeft in de raadsvergadering van 21 november 2021 aangegeven dat het college de in de regio betrokken partijen wil doen bewegen (meer) verantwoordelijkheid te nemen. Zoals toen al mondeling is gecommuniceerd, temporiseren wij de ontwikkeling van klaver 7 totdat er duidelijkheid is over:

1. de regionale afspraken rondom arbeidsmigranten, waarbij met name de provincie en de gemeente Venlo hun verantwoordelijkheid nemen
2. de manier waarop de achtergebleven landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd
3. de verkeersafwikkeling op een goede manier wordt gerealiseerd
4. Daarna kan er uitvoering worden gegeven aan de motie van de raad; om ruimte te geven voor lokale bedrijven en kleinere bedrijfskavels bij uiteindelijke realisatie van klaver 7 (bij bestemmingsplanprocedure). Ook dit is onderdeel van de integrale aanpak om de basis op orde te krijgen.

2. Om voorop te blijven lopen starten we met een voorbeeldproject arbeidsmigrantenhuisvesting

Omdat we behalve naar de basis, ook verder vooruit willen kijken, willen we tegelijkertijd onderzoeken onder welke voorwaarden er onder regie van de gemeente op het gebied van huisvesting een voorbeeldproject kan worden gestart. Het voorbeeldproject heeft als doel woningen waar nu shortstay arbeidsmigrantenhuisvesting plaatsvindt in de wijken vrij te spelen voor de reguliere woningmarkt én het doel een huisvestingsproject te realiseren dat alle ruimtelijke en sociale kwalitatieve eisen die er zijn rondom huisvestingslocaties op een locatie toe te passen. De druk op de wijken wordt verlaagd én de kwaliteit van shortstay huisvesting wordt verbeterd. Het voorbeeldproject moet in ieder geval bijdragen aan:

- 1) Het vrijspelen van woningen voor de reguliere woningmarkt.

De druk op de woonmarkt is ook in Horst aan de Maas heel groot. Arbeidsmigrantenhuisvesting (shortstay) vindt ook plaats in de woonwijken (in meestal goedkopere woningen) en verdringt daarmee de (startende) inwoners van Horst (het zogenaamde scheefwonen). We gaan onderzoeken om hoeveel woningen het gaat en op welke manier we deze woningen weer beschikbaar kunnen worden gemaakt voor de reguliere Horster woningmarkt.

- 2) Tijdelijke huisvesting die verder gaat dan alleen huisvesting voor arbeidsmigranten

Onderzocht wordt op welke manier er binnen het voorbeeldproject ook woonurgente en spoedzoekers kunnen worden gehuisvest.

- 3) Het activeren partners om mee te doen en betrokkenheid vergroten

vervolg adviesnota aan burgemeester en wethouders

Om dit voorbeeldproject op een goede manier vorm te geven moet een heel aantal partners samen met de gemeente actief hun rol pakken. Zo willen we dat de werkgevers en uitzenders meer verantwoordelijkheid nemen. We willen afspraken maken met de woningbouwcorporaties en ook bekijken of buurgemeenten een rol hierin kunnen spelen. Daarnaast vragen we de provincie meer een regie- en aanjagende rol spelen.

Uw college wordt voorgesteld met vorenstaande koersbepaling in te stemmen en de raad hierover te berichten conform bijgaande rib.

Kanttekeningen

Niet alle voorstellen kunnen zelfstandig door de gemeente worden bewerkstelligd. Er is samenwerking nodig met de aandeelhouders van Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo, de Regio Noord-Limburg, de provincie Limburg, verhuurders van woningen, werkgevers en andere partijen.

Financiële consequenties

De financiële consequenties zijn nog niet bekend. Dit zal moeten worden uitgewerkt, zoals mogelijke vertraging in de uitgifte van bedrijfskavels en de investeringen die gepaard gaan met het zelf realiseren van een voorziening. Ook moet daarbij de inzet van medewerkers worden betrokken om te komen tot een dergelijke voorziening en het aanpakken van scheefgroei.

Vervolgtraject / communicatie

De koersbepaling en hieruit voortkomende voorstellen zullen worden afgestemd met de aandeelhouders van het Ontwikkelbedrijf, de Regio Noord-Limburg, de provincie Limburg en het platform Arbeidsmigranten.

Bijlagen

Raadsinformatiebrief Koersbepaling arbeidsmigranten.